

HELYSZÍN- ÉS GYŰJTEMÉNYLEÍRÁS

A DR. LENGYEL ÁRPÁD EMLÉKÉRE PILISMARÓTON

a TIT Hajózástörténeti és Hajómodellező Klub
által szervezett emlékkiállításról

*TIT Hajózástörténeti és Hajómodellező Klub
2008. augusztus 01.*

TARTALOM

BEVEZETŐ:	3
A KIÁLLÍTÁSI HELYSZÍN:	4
A KIÁLLÍTÁSI ANYAG:	6
ELÉRHETŐSÉGEK:	9

BEVEZETŐ:

Dr. Lengyel Árpád unokája, Dr. Völgyi Péterné, Dr. Reich Márta javaslatára a doktor szülőhelye, Pilismarót község önkormányzata emlékkiállítás megszervezéséről döntött. A kiállítás szervezésével kapcsolatos teendők ellátását – képek, tablók modellek beszerzését és helyszínre szállítását, kiállítását, a kiállítóhely berendezését – az érintettek a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Hajózástörténeti és Hajómodellező Klubjára bízta.

A helyszíni bejárásra és a szervezőkkel való személyes egyeztetésre 2008. június 22-én került sor. Az egyeztetésen a TIT Hajózástörténeti és Hajómodellező Klub vállalta a kiállítással kapcsolatos grafikai előkészítést (meghívók, plakátok és tablók elkészítését), a kiállítóhely berendezését, valamint a média értesítését, szervezését (a Magyar Rádió részéről Rékay Gáborral, az RTL Klub televízió részéről pedig Jász Zoltánnal történő kapcsolatfelvételt).

A KIÁLLÍTÁSI HELYSZÍN:

A kiállítás céljára a pilismaróti önkormányzat felajánlása alapján a közgyűlés ülésterme szolgál.

A berendezéshez az önkormányzat az alábbi tárolókat, vitrineket, stb. biztosítja:

- 2 db 175 x 134 cm-es üveg vitrin
- 1 db 145 x 145 cm-es üveg vitrin
- 4 db 140 x 153 cm-es paraván
- 10 db 100 x 100 cm-es üveg tároló

A 2008. június 22-i helyszíni bejárás alkalmával a helyiség felmérésre került az alábbiak szerint.

A fenti ábrán látható módon a 4 db paraván, a 2 db nagy és az 1 db kisebb üveg vitrin a falak mentén, a 10 db 1 x 1 méteres üveg tároló pedig a terem közepén két sorban egymásnak forgatva körüljárható módon kerül elhelyezésre. A bejárat és az üveg tárolók vége között 4 m szabad hely marad a megnyitó alkalmából összegyűlt vendégek helyigényének kielégítésére. Az ablakok felőli fal mentén nem kerül elhelyezésre kiállítási tárgy.

Egyébként a bemutatandó tárgyak elhelyezése a rendelkezésre álló felületeken és tárolókban a következő módon történik meg:

- A terem közepén, a 10 db üveg tárolóban (összhangban a kiállítás középpontjában álló Dr. lengyel Árpád személyével) a doktor családi életét – szüleit, szülőhelyét, születésével kapcsolatos iratokat, lakóhelyeit, családját – iskoláit és karrierjét bemutató fényképek, korabeli dokumentumok, használati tárgyak (családi fényképalbum, születési anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítványok, orvosi táska, festett arckép, a katonaévek emlékei,

bajonett, kitüntetések, stb.) kerülnek bemutatásra. Ez az anyag képezi a kiállítás magját. Folytonosságát csak ott szakítjuk meg, ahol az indokolt (pl.: ha a 10 tároló arányos feltöltéséhez a kiállítási tárgyak száma a berendezéskor túl kevésnek bizonyul). Ebben az esetben a falak mentén körbefutó anyag – a doktor egész életéhez képest csak egy epizódot jelentő téma (a „*Titanic*”-katasztrófa) – kiállítási tárgyaiból is elhelyezzük az életúthoz leginkább hozzátartozó, annak folyamatába a legjobban beilleszthető tárgyakat. Egyébként a „*Titanic*”-kal és a „*Carpathia*”-val kapcsolatos anyag a falak mentén – a 4 db paravánon és a 3 db vitrinben – kerül elhelyezésre.

- Az 1. és a 2. paraván előtt kerül elhelyezésre a „*Titanic*” 1:100 méterarányú, sárgarézből készült modellje (Bicskei János alkotása). Mögötte, a két paravánon a hajóval és a tragédiával kapcsolatos tablók és képek (pl.: az óceánjáró magyar feliratokkal ellátott színes hosszmetzeti képe és Ken Marshall – a legelismertebb „*Titanic*”-illusztrátor – festményei) kerülnek bemutatásra.
- A 3. és a 4. paraván ehhez képest a „*Carpathia*” gőzöst és történelmi környezetét – a magyar kivándorlás korát, az azt kiszolgáló hajó(k) építését és személyzetét, a „*Titanic*” hajótörteit megsegítő híres mentőakciót és végül a hajó utóéletét (háborús szolgálatát és pusztulását) mutatja be a hajó 1:400 méterarányú, papírból készült modelljével (Dr. Balogh Tamás alkotása).
- Az 1., 2. és 3. vitrinben ehhez képest a tragédiával (1. vitrin, Tanító Kálmán anyaga) és a mentőakcióval (2. és 3. vitrin Dr. Völgyi Péterné Dr. Reich Márta és Dr. Balogh Tamás anyaga) kapcsolatos tárgyak (pl.: a tragédiával kapcsolatos korabeli sajtó, a „*Carpathia*” tragédia utáni első európai útjára szóló hajójegy, magánemberek Dr. Lengyel Árpádnak írt köszönőlevelei, a híres MTK-„*Carpathia*” jótékonyági futballmeccs képei, a liverpooli Élet- és Hajóroncsmentő Társaság Dr. Lengyel Árpádnak adományozott plakettje és az elismerő emlékérmek) kerülnek bemutatásra.

Az üveg tárolók és a modellállványok borítására kék műselymet, a vitrinek hátsó falának borítására bordó szövetet használunk. A tárolókban elhelyezett tárgyak közvetlenül a selyemre fektetve, a vitrinekben elhelyezett tárgyak pedig vagy a posztó hátlapra erősítve, vagy a vitrin tetejéhez rögzített damil/rézdrót szálakra függesztve kerülnek elhelyezésre.

A KIÁLLÍTÁSI ANYAG:

A kiállítás anyagát az alábbi szervezetek, személyek gyűjteményébe tartozó tárgyak alkotják:

1) Dr. Völgyi Péterné Dr. Reich Márta:

Az alábbi, néhai Dr. Lengyel Árpád hagyatékába tartozó tárgyak bemutatására kerül sor:

Használati tárgyak:

-

Képek, festmények:

-

2) Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Hajózástörténeti és Hajómodellező Klub:

Hajómodellek:

- R.M.S. „Titanic” – 1:100, Bicskei János alkotása
- R.M.S. „Titanic” – 1:400, Dr. Balogh Tamás alkotása
- R.M.S. „Carpathia” – 1:400, Dr. Balogh Tamás alkotása

Képek, festmények:

- Az R.M.S. „Titanic” hosszmetsete, Dr. Balogh Tamás tulajdona
- Az R.M.S. „Titanic”, Ken Marshall festménye, Dr. Balogh Tamás tulajdona
- Fotók és festmények (max. 72 db) az R.M.S. „Carpathia”-ról, Dr. Balogh Tamás tulajdona

Könyvek:

- Hazai és külföldi szakkönyvek (max. 18 db) az R.M.S. „Titanic”-ról és az R.M.S. „Carpathia”-ról, Dr. Balogh Tamás tulajdona

3) Tanító Kálmán:

Használati tárgyak:

- Útlevel, családi fénykép és Carpathia hajójegy a mentés utáni első útról
- Titanic túlélő eredeti telegramja a Carpathiaról (ha nagyon biztonságos a helyszín).

Képek, festmények:

- Képeslapok, fényképek a Carpathiaról (egyediek is)

Könyvek, folyóiratok:

- „The Graphic”, nagyméretű angol bekötött újság, kétoldalas képpel a „Carpathia” mentéséről (más régi újságokkal)
- „The Beautiful Adriatic” Cunard prospektus, benne a „Carpathia” is megemlítve
- Philip Mauro (utas a „Carpathia”-n): Titanic füzetek 1912-ből;
- Titanic Commutator „Carpathia” szám 1979-ből
- James Godron Bisset: Tramps and Ladies (a „Carpathia” második tisztjének önéletrajza)
- Tengerész könyv Rostron kapitány beírásával az 1930-as évekből

- esetleg más régi könyvek

A felsorolt tárgyak biztonságáról az önkormányzat a következő módon gondoskodik:

- A gyűjtemények legértékesebb, legsérülékenyebb darabjait zárható üvegtárolókban helyezik el.
- A gyűjtemény bemutatására szolgáló kiállítási helyszínt és az annak helyet adó önkormányzati épületet (polgármesteri hivatalt) zárják.
- A látogatókat kísérik.

ELÉRHETŐSÉGEK:

- **Dr. Völgyi Péterné Reich Márta:** 06-30-570-52-92
- **Dr. Balogh Tamás:** 06-20-920-75-06
- **Bicskei János:** 06-30-862-67-89
- **Tanító Kálmán:** 06-30-445-56-95, 06-30-283-51-11
- **Maier-Kranitz László:** 06-30-346-75-75, 06-33-470-267